

YouthStart

ENTREPRENEURIAL CHALLENGES

Izziv B1: Pripovedovanje zgodb

Pritegni pozornost z zgodbo!

Podjetnostna kultura

Priročnik za učitelje

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Načrt učnega sklopa

Tema	Pritegni pozornost z zgodbo!
Raven	B1
Trajanje	8 ur
Za kaj gre – ideja v ozadju	Izberi si vsakdanji predmet in ustvari zgodbo o njem. S pomočjo svojih pripovedovalskih veščin zadrži zanimanje svoje publike. Zgodbo lahko predstaviš ustno ali pisno, v idealnem scenariju pa na oba načina. Ta izziv lahko ponudite dijakom pri urah maternega ali drugega jezika. Pri urah drugega jezika lahko uporabite angleško različico izziva, saj je napisana za dijake na jezikovni ravni približno A2+ - B1.
Podjetnostne kompetence glede na okvir	Razvoj idej – odnos: • Sposoben sem zastaviti cilje za izboljšanje svojih (jezikovnih) veščin, kjer je to potrebno. Razvoj idej – prepoznavanje priložnosti: • Sposoben sem razvijati (ustvarjalne) ideje.• Prepoznam (ustvarjalne) priložnosti in jih znam izkoristiti. Izvedba idej – organizacija: • Znam načrtovati cilje in razviti idejo z namenom izvedbe projekta. Izvedba idej – sodelovanje: • Sposoben sem kakovostne komunikacije z drugimi.• Znam podati in prejeti kritične povratne informacije.• Sposoben sem razmisliti o povratnih informacijah in z njihovo pomočjo izboljšati svojo zgodbo. Trajnostno razmišljanje – vloga vizionarja: • Znam razložiti svoje ideje.• Sposoben sem opaziti etične dileme. Predstavitvene veščine: • Svoje ideje znam predstaviti na zanimiv in primeren način.
Jezikovni cilji	Pri pripovedovanju svoje zgodbe znam uporabiti logično strukturo:

Izziv B1: Pripovedovanje zgodb

Izzivi podjetnosti za mlade

zasnovo, zaplet, vrh in razsnovo.

Znam uporabljati povezovalne besede, s pomočjo katerih zgodba lepo teče.

Stavke znam začeti na različne načine, s čimer se izognem ponavljanju.

S pridevniki in prislovi znam oblikovati opisno zgodbo.

S svojim glasom in govorico telesa znam zgodbo povedati na živahen in zanimiv način.

S svojimi rokopisnimi oziroma računalniškimi veščinami znam napisano zgodbo predstaviti na privlačen in zanimiv način.

Pojmi (na plakatu)	Uvajalne formulacije za začetek zgodbe: <i>Nekega dne/Poleti/V torek, Pred davnimi časi, Ko sem...</i> Povezovalne besede: ker, in, nato, zato, toda, končno Uvajalne besede: nekoč, najprej, nenadoma, nazadnje Vrsta pridevnikov in prislovov, s katerimi je mogoče zgodbo narediti bolj zanimivo Pripovedovalski besednjak: <i>zasnova, zaplet, vrh, razplet, razsnova</i>

Vrednotenje

- Dijaki se znajo domisliti zgodbe o vsakdanjem predmetu, jo načrtovati in razviti.
- Znajo podati konstruktivne in pozitivne povratne informacije.
- Znajo sprejeti povratne informacije, razmisliti o njih in jih uporabiti.

Ustno pripovedovanje

- Dijaki znajo zgodbo povedati svojim sošolcem na zanimiv in živahen način.
- Zgodbo znajo povedati prosto, brez glasnega branja ali pretirane uporabe zapiskov.
- Znajo prisluhniti povratnim informacijam svojih sošolcev/učitelja ter na podlagi njihovih pripomb izboljšati oziroma spremeniti svoj način ustnega pripovedovanja zgodb.
- Med pripovedovanjem svoje zgodbe izkazujejo samozavest in dobre predstavitvene veščine; sposobni so vzbuditi pozornost svoje publike.

Pripovedovanje zgodb v pisni obliki

- Dijaki znajo napisati zgodbo in jo urediti sami oziroma skupaj z vrstnikom.
- Svoje zgodbe so sposobni predstaviti na privlačen način (kot del razredne knjige oziroma kot del razstave).

Potrebno Dijaki bi morali znati razlikovati med slabo in dobro povedano/napisano zgodbo. Primere lahko prebere ali pove učitelj (v maternem ali drugem

Izziv B1: Pripovedovanje zgodb

Izzivi podjetnosti za mlade

predznanje jeziku).

Dijaki bi morali biti sposobni utemeljiti svojo analizo, npr. »Ta zgodba je bila dolgočasna, ker se je vsak stavek začel z *jaz*.«

Zavedati bi se morali, kako lahko intonacija in govorica telesa vplivata na njihovo pripovedovanje zgodb.

Morali bi biti seznanjeni s strukturo zgodbe: zasnova, vrh in razsnova.

Morali bi biti seznanjeni s povezovalnimi besedami, pa tudi s funkcijo in uporabo pridevnikov in prislovov.

Spodbuda in koncentracija

Kliknite na naslednjo povezavo z dostopom do telesnih vaj, ki bodo dijake spodbudile in jim pomagale pri koncentraciji: www.youthstart.eu (video posnetki in opisi v PDF datotekah, ki jih je mogoče naložiti). Izberite vaje, ki ustrezajo in podpirajo vaš konkretni izziv.

Potrebna gradiva

- Privlačna (stara) pločevinasta ali navadna škatla z različnimi gumbi
 - Primer zgodbe – bodisi priložena bodisi izmišljena s strani učitelja, ali pa celo kratka zgodba iz drugega vira (vendar pa so pristne individualne zgodbe učinkovitejše in prepričljivejše)
 - Primer zgradbe pripovedi v obliki gore (struktura zgodbe)
 - Papir in svinčniki/kuliji
 - Dodatek I – Paket za učitelje:
 - zgodba *Moj gumb* (različica št. 1);
 - zgodba *Moj gumb* (različica št. 2);
 - učiteljeva navodila v korakih za vrstniško vrednotenje in samovrednotenje.
 - Dodatek II – Paket za dijake:
 - učni list za zapiske o gumbu;
 - učni list – koristne uvajalne besede, opisne besede (udarne besede);
 - učni list – načrt zgodbe;
 - navodila v korakih za dijake za vrstniško vrednotenje in samovrednotenje;
 - odključnica vrstniškega vrednotenja v okviru pisnega pripovedovanja zgodb;
 - odključnica vrstniškega vrednotenja v okviru ustnega pripovedovanja zgodb;
 - odključnica samovrednotenja.
 - Naprava za snemanje video ali avdio posnetkov (neobvezno)
 - Barvit, visokokakovosten papir za razstave (neobvezno)
-

Koraki izvedbe Priprava

- Z dijaki preglejte strukturo zgodbe.
- Preglejte rabo prislovov, pridevnikov in povezovalnih besed.
- Pripravite, napišite ali poiščite zgodbo, ki jo boste povedali

Izziv B1: Pripovedovanje zgodb

Izzivi podjetnosti za mlade

razredu.

- Zgodbo prilagodite tako, da jo naredite očitno »dolgočasno«, tako da boste imeli dve različici iste zgodbe.
- Pogovorite se o dobrih predstavitvenih tehnikah:
 - stik z očmi, glas, govorica telesa.

Razmislite o končnem izdelku

- Kako bo zgodba predstavljena ustno?
- Bo zgodba pripovedovana razredu ali drugemu občinstvu?
 - Okolje
 - Video, avdio posnetek?
- Kako bo predstavljena napisana zgodba?
 - Bodo zgodbe predstavljene v obliki razredne knjige ali razstave na zidu?
 - Bodo zgodbe napisane na roko ali bodo natipkane? Bo uporabljen lep, poseben papir?

Izvedba

- Učitelj razredu ponudi škatlo z gumbi.
- Vsak dijak si izbere gumb, ki mu je najbolj všeč.
- Dijaki podrobno preučijo vsak svoj izbrani gumb.
- Učitelj dijake prosi, naj odgovorijo na naslednja vprašanja o svojem gumbu in si na kratko zapišejo svoje odgovore. Pri tem jih spodbudi, naj bodo ustvarjalni. Uporabite **1. stran Paketa za dijake**:
 - Kakšen je videti gumb? (barva, oblika, velikost)
 - Kakšen je na otip?
 - Iz česa je izdelan?
 - Koliko bi utegnil biti star?
 - Je na gumbu kaj čudnega oziroma nenavadnega?
 - S katerega kosa oblačila je gumb?
 - Kdo bi nosil tako oblačilo?
 - Čemu oziroma kdaj bi človek nosil tako oblačilo?
 - Kako je gumb pristal v škatli za gumbe?
 - Se je gumb izgubil ali je odpadel? Je bil morda namenoma odstranjen?
- Dijaki naj svoje zapiske in gumbe odložijo na stran za kasnejšo uporabo.
- Učitelj razredu pokaže gumb, ki ga je izbral sam.
- Nato pove ali prebere zgodbo o gumbu (**Paket za učitelje – 1. stran**), vendar naj zgodbe ne da dijakom, da bi jo prebrali sami.

Pri nadaljnjih urah oziroma lekcijah

- Dijake spomnite na njihove gumbe in zapiske.
- Povejte jim, da je cilj izziva, da s pomočjo zapiskov napišejo zgodbo

Izziv B1: Pripovedovanje zgodb

Izzivi podjetnosti za mlade

- o izbranem gumbu.
- Najprej je treba pregledati pripovedovalske veščine:
 - primerjava zgodb (zanimiva ali dolgočasna):
 - **Paket za učitelje – 1. in 3. stran;**
 - pregled pridevnikov in prislovov ter zanimivih besed;
 - uporaba odstavkov in uvajalnih besed:
 - uporabite **2. stran Paketa za dijake;**
 - pregled strukture zgodbe:
 - pri načrtovanju zgodbe uporabite **3. stran Paketa za dijake.**
- Dijaki imajo na voljo čas, da napišejo prvi osnutek zgodbe.
- Vrstniško vrednotenje v parih:
 - Dijaki delajo v parih in drug drugemu podajajo povratne informacije o zgodbah.
 - Navodila po korakih so na voljo v **Paketu za učitelje na 4. strani** ter v obliki učnega lista za dijake na **4. strani Paketa za dijake.**
 - V pomoč pri podajanju povratnih informacij uporabite odključnico vrstniškega vrednotenja na **5. strani Paketa za dijake.**
- Dijaki predelajo in spremenijo svoje zgodbe v skladu s povratnimi informacijami.
- Spet se sestanejo za še en krog povratnih informacij.
- Pred (ročno napisanim ali tipkanim) zapisom dokončne različice zgodbe učitelj popravi slovnico in črkovanje.

Izziv se lahko na tej točki konča s končno predstavitevjo napisanih zgodb bodisi v obliki razredne knjige bodisi razstave na zidu.

Pripovedovanje zgodb (ustna predstavitev)

- Dijaki delajo v parih in drug drugemu povedo svojo zgodbo.
- V pomoč pri podajanju povratnih informacij glede tehnik pripovedovanja uporabijo odključnico vrstniškega vrednotenja na **6. strani Paketa za dijake.**
- V zadnjem koraku dijaki svoje zgodbe povedo razredu (ali drugemu občinstvu).
- Dijaki izpolnijo odključnico samovrednotenja na **7. strani Paketa za dijake**, da ovrednotijo svoj celoten nastop.

Uporabne povezave O projektu Izzivi podjetnosti za mlade:
www.youthstartproject.eu

Dodatna učna gradiva (vključno z videoposnetki):
www.youthstart.eu

Viri Zgodba črpa navdih iz ideje v delu 'Gedanken auf Reise' avtorice Eve Filice (ISBN 978-3-9501199-8-5).

Izziv B1: Pripovedovanje zgodb

Izzivi podjetnosti za mlade

Zgradba pripovedi v obliki gore kot vizualni pripomoček pri načrtovanju strukture zgodbe

<http://www.communication4all.co.uk/http/Story%20Writing.htm>

Slikovni izrezek gumba: www.microsoft.com

Avtorji	Deborah Burger (avtorica), Chadwick V.R. Williams (ocena avtorja),
Uredniki	Eva Jambor (urednica), Johannes Lindner (urednik)

Grafično oblikovanje	Valentin Mayerhofer (postavitev), Peter Stromberger (ikone)

Prevod	Chadwick V.R. Williams (prevod iz nemščine v angleščino), Beate
Redakcija	Tötterström (redakcija), Heidi Huber (redakcija nemškega besedila), Werner Holzheu (redakcija nemškega besedila), Maureen Maher-Wizel (redakcija angleškega besedila)

Opombe za učitelje I

Opomba: Cilj izziva je **pripovedovanje zgodbe** in ne bralna vaja za dijake, zato je naslednja zgodba vključena kot pripomoček za učitelja; lahko jo poveste prosto ali pa jo preberete naglas. Ta zgodba ni namenjena za bralno vajo za dijake.

Zgodba *Moj gumb*: Spomnim se tega gumba: Prišit je bil na stari rjavi jopi, ki je bila last mojega dedka. Dedek je imel to svojo staro rjavo jopo zelo rad; spletena je bila iz srbeče volne in je imela ogromne, precej povešene žepe. Nosil jo je skoraj vsak dan, tako na vrtu kot doma. Pravil je, da varuje njegove stare kosti pred hladnim vetrom.

Žepi dedkove jope so vedno skrivali kup zanimivih reči: pološčen kamen, ki ga je našel na vrtu, košček vrvice, s katero je privezoval svoje rastline, kratek, top svinčnik za zapiske, njegovo staro pipo in škatlico vžigalic ter seveda vrečko bonbonov, ki jih je rad sesal in jih je vedno delil z mano.

Kadar v roki držim ta stari gumb in zaprem oči, še vedno čutim srbeč rokav njegove jope ob svoji roki, saj sva z dedkom z roko v roki hodila v trgovino po njegov časopis, tobak za njegovo pipo in po najine bonbone, ki sva jih jedla, kadar naju babica ni videla. Še vedno čutim vonj njegove jope, malce stare in zaprašene, nekoliko zadimljene od njegove pipe in kresov, ki jih je kuril na svojem vrtu, včasih pa tudi malo vlažne, kadar ga je ujela dežna ploha.

Nekega toplega pomladnega dne sva z dedkom imela polne roke dela na vrtu, kjer sva privezovala rožne grme, ki so nenadoma zrasli višje od mene, ko se je dedek z rokavom jope ujel na enega od trnov rožnega grma.

»Na pomoč! Zataknil sem se,« se je zasmel dedek, ko se je skušal rešiti grma, na katerega se je zataknil z rokavom. Prihitel sem mu na pomoč, toda trni so se močno zarili v rjavo, srbečo volno. Jopo sem vlekel in obračal, previdno odstranjujoč steblo s trni, pri tem pa sem se na moč trudil čim manj poškodovati tako jopo kot tudi babičin čudovit rožni grm. Končno mi je uspelo osvoboditi dedka, a oba sva bila polna prask.

»Pridi,« je rekel dedek. »Pojdiva k babici, ki bo poskrbela za najine rane in nama pripravila prijetno skodelico čaja!« V kuhinji je babica očistila najine praske in nanje narahlo nanescila antiseptično

Izziv B1: Pripovedovanje zgodb

Izzivi podjetnosti za mlade

sredstvo, nato pa smo vsi skupaj popili skodelico čaja in si privoščili velik kos sveže pečenega limonovega kolača. Ko smo sedli k mizi, je babica vzkliknila: »Poglej! Izgubil si gumb s te razpadajoče stare jope! Končno jo lahko vržem proč in ti kupim novo!« Babica jope ni imela tako zelo rada kot midva z dedkom.

»NE! Našel bom ta gumb,« sem zavpil in odhitel na vrt, saj sem vedel, da ga moram najti preden babica zavrže jopo. Celo popoldne sem ga iskal po vrtu, pod rožnimi grmi in na rokah in kolenih v travi, a gumba ni bilo nikjer.

»Čas je za večerjo,« je poklicala babica, ko se je že temnilo. Odpravil sem se proti hiši, žalosten, ker nisem mogel najti gumba. V tistem trenutku sem opazil, da nekaj visi z enega od rožnih grmov; bil je dedkov gumb, ki je na nitki visel z zelo velikega trna. Hura! Pohitel sem v hišo, trdno stiskajoč gumb v roki.

»Poglej, babica! Našel sem gumb,« sem vzkliknil ves vznemirjen. »Prosim, prišij ga nazaj, da bo lahko dedek obdržal svojo staro jopo!« Babica se je nasmehnila in prikimala: »Prav, spravi gumb na varno v mojo škatlo za gumbe, pa ga bom prišla naslednjič, ko bom šivala.« Stari gumb sem previdno položil v babičino težko škatlo za gumbe.

Mnogo let kasneje sem stari gumb našel, ko sem brskal po škatli. Očitno babica nikoli ni našla časa, da bi gumb prišla nazaj, pa vendar tudi stare jope nikoli ni vrgla proč!

Opombe za učitelje II

Prosimo, upoštevajte: Cilj izziva je **pripovedovanje zgodbe** in ne bralna vaja za dijake, zato je ta različica zgodbe vključena kot pripomoček za učitelja; lahko jo poveste prosto ali pa jo preberete naglas. Ta zgodba ni namenjena za bralno vajo za dijake.

Ta druga različica je zelo kratka, razdrobljena in pri pripovedovanju oziroma glasnem branju ne teče lepo, saj so stavki kratki in brez povezovalnih besed. Je precej dolgočasna, manjka ji pridevnikov in opisnih stavkov. Struktura zgodbe vsebuje elemente zapleta in razpleta. Ta različica zgodbe o gumbu je vključena za primerjavo.

Zgodba *Moj gumb* (različica št. 2)

Ta gumb je bil prišit na jopi mojega dedka. Njegova jopa je bila stara. V žepih je hranil veliko stvari. Jopo je nosil na vrtu. Grela ga je. Jopa mu je bila všeč.

Bila je stara in je imela vonj po dimu.

Bil sem pri dedku doma. Bila sva na vrtu. Opraskala sva se na vrtnicah. Dedek je izgubil gumb s svoje jope. Babica je bila zadovoljna; jopo je hotela vreči proč. Ni ji bila všeč.

Gumb sem iskal po vrtu. Našel sem ga na rožnem grmu. Babico sem prosil, naj gumb prišije nazaj na jopo. Privolila je. Naročila mi je, naj gumb spravim v škatlo za gume. Gumb sem našel v škatli, a babica jope ni vrgla proč.

Opombe za učitelje III

Vrednotenje

Dijaki delajo v parih, da ovrednotijo napisano zgodbo svojega partnerja in podajo povratne informacije.

Nato drug drugemu povedo svojo zgodbo in si vzajemno ovrednotijo pripovedovanje.

Odključnice vrednotenja so vključene v sklop z naslovom Izziv: Pripovedovanje zgodb – Paket za dijake.

1. korak: Dijaki sodelujejo vsak s svojim partnerjem. Izmenjajo si pisne različice svojih zgodb. Skrbno **preberejo** partnerjevo zgodbo.

2. korak: Dijaki s pomočjo izpolnjene odključnice (2. stran Paketa za dijake) podajo povratne informacije svojemu partnerju glede njegove zgodbe. Razmislijo naj, kaj je pri zgodbi dobrega/zanimivega in kako bi njihov partner svojo zgodbo lahko spremenil oziroma izboljšal. Tukaj naj bo poudarek na pozitivnih in konstruktivnih povratnih informacijah. Slovnica in črkovanje naj ne bosta del povratnih informacij, razen če je zgodba zaradi napak nejasna in jo je težko razumeti.

3. korak: Dijaki izmenično **prisluhnejo** povratnim informacijam svojega partnerja.

4. korak: Dijaki predelujejo svoje napisane zgodbe in jih s pomočjo povratnih informacij izboljšujejo oziroma spreminjajo. Pri tem naj si pomagajo z odključnicami za povratne informacije.

5. korak: Partnerja naj znova delata skupaj, si še zadnjič prebereta zgodbi in si podata povratne informacije. Uporabita naj iste odključnice za povratne informacije, vendar naj smeške obkrožita z drugo barvo.

6. korak: Dijaki v zgodbo vnesejo vse dokončne spremembe.

7. korak: Učitelj popravi slovnico in črkovanje.

Izziv se lahko na tej točki konča s končno predstavitvijo napisanih zgodb bodisi v obliki razstave na zidu bodisi razredne knjige. Lahko pa ga nadaljujete tako, da vadite ustno pripovedovanje in predstavitvene veščine.

8. korak: Dijaki še vedno delajo v parih in drug drugemu izmenično **PRIPOVEDUJEJO** svojo zgodbo. Učitelj naj dijake spodbuja, naj ne berejo naglas, pač pa naj skušajo zgodbo povedati prosto. Če potrebujejo zapiske, naj bodo ti kratki in v obliki besed oziroma kratkih fraz.

9. korak: Dijaki izmenično **poslušajo** partnerjevo pripovedovanje in podajo ustne povratne informacije, pri čemer si pomagajo z odključnico (Paket za dijake, 3. stran). Spet naj bo poudarek na pozitivnih in konstruktivnih povratnih informacijah.

10. korak: Dijaki, ki se čutijo pripravljeni, naj dobijo priložnost, da svojo zgodbo povedo razredu.

Zadnji korak: Individualno samovrednotenje glede procesa pripovedovanja. Učitelj dijake spodbudi, naj razmislijo in se ovrednotijo s pomočjo odključnice na 4. strani Paketa za dijake.

Izziv B1: Pripovedovanje zgodb

Izzivi podjetnosti za mlade

Povratne informacije

Izpolnite, ko končate s posameznim sklopom projekta Izzivi podjetnosti za mlade.

Raven in naziv izziva: Izziv B1: Pripovedovanje zgodb – Pritegni pozornost z zgodbo!

Učiteljeva perspektiva:

1. Ste se kot učitelj iz tega izziva naučili česa novega? Če je odgovor pritrdilen, navedite.
2. Ali vas je v tem izzivu kaj osebno navdihnilo? Če je odgovor pritrdilen, navedite.

Učna gradiva:

3. Kateri deli učnega gradiva iz tega izziva so bili koristni? Navedite primere.
4. Vam je bila katera izmed dejavnosti v okviru izziva še posebno všeč? Če je odgovor pritrdilen, jih navedite.
5. Ali bi v tem izzivu priporočali kakršne koli spremembe v zvezi z učnimi gradivi? Če je odgovor pritrdilen, jih navedite.

Dijakova perspektiva:

6. Kaj so dijaki spoznali v okviru tega izziva? Česa so se naučili? Navedite primere.

Gradivo za dijake:

7. Kateri deli gradiva za dijake iz tega izziva so bili koristni?
8. Je dijake katera vaja iz izziva še posebno pritegnila? Katera?
9. Ali bi v tem izzivu priporočali kakršne koli spremembe v zvezi z gradivom za dijake? Če je odgovor pritrdilen, jih navedite.

Učni načrt:

10. Ali bi v tem izzivu priporočali kakršne koli spremembe v zvezi z učnim načrtom? Če je odgovor pritrdilen, navedite primere in pojasnite.

Zahvaljujemo se vam, da ste si vzeli čas in izpolnili ta list. Vaše mnenje je za nas pomembno. Z njim nam pomagajte sproti razvijati ta dokument, da bo čim bolj usklajen z vašimi pedagoškimi potrebami. Odgovore na zgornja vprašanja pošljite raziskovalni skupini projekta *Izzivi podjetnosti za mlade*.

Tukaj dodajte informacije za stik z vašo nacionalno raziskovalno skupino.